

onsinstituttet med frigørende virkning udbetale hele pensionen til afdødes eventuelle enke, ligesom det med frigørende virkning kan udbetale en eventuel godtgørelse eller tilbagekøbsværdi til manden, hvis han udtræder af pensionsordningen eller tilbagekøber denne, jf. herved lovens § 2, stk. 7.

Hustruen kan give afkald på enkepension efter skilsmisse. I så fald udbetales der ingen enkepension efter manden til hende. Er han blevet gift igen, har den nye hustru ret til hele pensionen. En aftale om afkald skal fremgå af bevillingen eller dommen. Det fremgår derimod ikke udtrykkeligt af bevillingen eller dommen, at hustruen har bevaret retten til enkepension, idet en sådan ret, jf. ovenfor, normalt vil blive dokumenteret gennem vilkår om bidragspligt. Er der intet anført, bevares ret til enkepension, hvis betingelserne om bidragspligt og 5 års ægteskab er opfyldt.

Det afgørende for ret til bevarelse af enkepension er forholdene på tidspunktet for skilsmissen. Senere ændringer af bidragspligtens længde eller bidrags størrelse efter §§ 52 og 53 i lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 147 af 9. marts 1999 med senere ændringer (ægteskabsloven), har ikke indflydelse på den fraskilte enkes ret til pension. Er der derimod tale om en tilsidesættelse eller ændring af bidragsaftalen på grund af oprindelige forhold – dvs. forhold, der forelå ved aftalens indgåelse, kan dette få betydning for bevarelsen af enkepensionsretten.

Af enkepensionslovens § 2, stk. 4, følger det, at retten til enkepension bortfalder, hvis den fraskilte hustru indgår nyt ægteskab, og at retten til enkepension ikke indtræder på ny, hvis det nye ægteskab ophører.

Efterlader den afdøde egenpensionsberettigede ægtefælle sig flere berettigede til enkepension – f.eks. en fraskilt hustru og en enke – skal der efter lovens § 2, stk. 3 og stk. 6, ske deling mellem disse. Samlet set skal der ikke udredes et højere beløb, fordi der er flere berettigede. I stedet foretages en deling efter det antal påbegyndte år, de enkelte berettigede har været gift med den afdøde, dog således, at den enkeltes andel mindst udgør en tredjedel af pensionen. Er der flere berettigede end to, skal der ske ligedeling af pensionen mellem alle berettigede.

Som enkepensionsloven er formuleret – hvorefter den fraskilte hustrus ret til enkepension efter en kollektiv pensionsordning er knyttet til vilkåret om bidragspligt, jf. enkepensionslovens § 1, stk. 4, og § 2 – anses retten til enkepension i disse tilfælde ikke for et vilkår, der skal tages stilling til ved skilsmissen. Det er heller ikke et vilkår for skilsmissen, at der tages stil-

ling til, om hustruen giver afkald på retten til eventuel enkepension efter lovens § 2, stk. 1, 2. pkt. Selv om der ikke er taget stilling til dette, kan der gives bevilling til skilsmisse.

Enkepensionsloven regulerer også tilfælde, hvor enkepension er sikret i form af overlevelsrente, jf. herved lovens § 1, stk. 3. En sådan ordning er i modsætning til de kollektive pensionsordninger individuel og derfor knyttet til den specifikke hustru. Ved sådanne ordninger skal der ved skilsmisse tages stilling til, om overlevelsrenten skal overgå til den fraskilte ægtefælles fri rådighed. Bestemmelserne i ægteskabslovens § 42, stk. 2, jf. § 54 sammenholdt med enkepensionslovens § 1, stk. 3, indebærer, at der ved skilsmisse som et vilkår skal tages stilling til, om hustruens eventuelle ret til enkepension sikret ved overlevelsrente skal overgå til hustruens frie rådighed.

Hvis overlevelsrenten overgår til den fraskilte hustrus fri rådighed, indebærer dette, at en del af mandens forsikring bliver udskilt til hustruen. Hustruens ret er dog fortsat betinget af, at manden afgår ved døden før hende. Der er ikke som ved enkepension sikret ved en kollektiv pensionsordning fastsat nærmere betingelser for hustruens ret til overlevelsrente. Der er f.eks. ikke fastsat krav om, at ægteskabet skal have bestået i 5 år, og at manden skal være pålagt bidragspligt.

3. Overvejelser

Det fremgår af betænkningen, at Ægtefællepensionsudvalget ved sine overvejelser har taget udgangspunkt i de overvejelser og forslag, som er behandlet i Pensionsoverførselsudvalgets betænkning om fraskiltes pensionsret (nr. 1293/1995), samt i de høringssvar som efterfølgende indkom til denne betænkning.

Udvalget har været delt i et flertal på tretten og et mindretal på tre medlemmer, idet mindretallet ikke har fundet, at der er behov for en fortsat lovregulering af fraskiltes adgang til ægtefællepension i arbejdsmarkedspensionsordninger. Mindretallet har fundet, at en sådan lovgivning alene vil omfatte arbejdsmarkedspensioner, om hvis ydelsessammensætning der ikke i øvrigt er lovgivet. Om den nærmere baggrund for mindretallets holdning henvises til betænkningens kapitel 13, side 214.

3.1. Lovforslagets anvendelsesområde

3.1.1. Ægtefællepensionsudvalgets overvejelser

Flertallet i udvalget har fundet, at der fortsat er behov for en samlet lovregulering af spørgsmålet om bevarelse af en ægtefællepension efter separation og skilsmisse men har fundet, at kun påkrævede ændrin-